

elmondta, hogy van neki egy unokabátyja. is katolikus pap szegény, de nem tudja megtalálni a spanyol viaszkot. Azt állítja nagy-nagy bajában, hogy nincs is spanyol viasz. Nincsen, aki válaszolni tudna az kérdéseire, és emiatt aztán csak veszekszik az Istennel. Elhozhatná-e hozzám? Mondtam, hogy csak hozza. Bízta is, hogy jöjjön. Nem akart jönni: Minek menjen, ha egyszer nincsen spanyolviaszk? Aztán mégis csak eljött egyszer, nagyot beszélgettünk, s odaadtam neki a KIO hat vastag szamizdat kötetét. Falta, s mire elolvasta, megtalálta is a spanyolviaszkot.

Testvéreim, mert megtalálta azt '68-ban, ezért lehetünk mi negyven évvel később, 2008-ban itt és most az inárcsi M vel dési házban. 40 éves fiatal legény volt még akkor. Feri volt csak, nem Feri bácsi. Egy regényt lehetne írni életér l. A Bokorban annyi ember él olyan, akiknek élete megérdemelne egy regényt. De Feri bácsi életregénye lenne köztük alighanem a legszínesebb. Már elmúlt 60 esztendő, mire a dicsőséges felszabadító vörös hadsereg végre kitakarodott hazánkból, de itt hagyta társadalmunkban a maga szennyét: az ateizmust. Ha nem tudnátok, megsúgom Nektek, hogy az ateistákat is a Jóisten teremtette. És a maga képére és hasonlatosságára tette, amit tett. És csak azért, hogy ne legyenek ateisták, hanem legyenek azok is az szerelmes lányai és fiai. És Feri bácsi addig törte a fejét, és addig imádkozott, amíg meg nem találta a módját, hogyan is lehet megszólítani az ateistákat.

És valamikor, jó tíz éve, meg tudta szólítani az ateista Bíró Lajost. Lajos meg a felségét, meg a maga két gyereket, meg még a Tiszavirág meg a Napvirág nevű közösségeinek tagjait. Tíz év kemény munkájának, spanyolviaszk felfedezésének háttérével szolgáltatathatom én ki most az egyház szentségeit Lajos gyermekeinek: Ágnesnek és Gábornak, akik hisznek Jézusban. Hisznek ám! Ennek a hitüknek az a tartalma, amit Jézus tanított, amit most megszentelt formák között nyilvánosan lepecsételünk jézusi testvérei közösségeinek színe előtt. Nem bubákat öntünk meg, akik csak sárgát meg zöldet tudnak csinálni. A hitüket pecsételjük le. Meger sítjük ket, hogy tanítványaik is legyenek. Megújítják szövetségüket Jézussal. Amen.

Fodor Ákos

IS

Nagy pohárból is lehet kicsit kortyolni.
– Ez is: szabadság!

TURIÁK ILDIKÓ

A MEGÚJULÁS ESZKÖZE AZ ÖKUMENIZMUS

1. Jézus szándéka és a kereszténység eddigi útjának eredménye.

Az eredmény, amit valamennyien jól ismerünk: a számtalan keresztény felekezet. Ezek a felekezetek mindnyájan egy forrásra hivatkoznak és közös gyökérből eredeztetik magukat.

Nekünk, e felekezet bármelyikében élő keresztények bármelyikének meggyezésünk, hogy forrásunk, gyökerünk Jézus és számunkra megízelt tanítása. Hivatkozási alapunk, eredő pontunk, hogy létrehozott egy tizenkét tagú közösséget. Lelkükre kötötte, hogy szeressék egymást, szeressék felebarátaikat, szeressék ellenségeiket. Lelkükre kötötte, hogy legyenek egyek az Isten világából való szeretetben és terjesszék ezt el a Föld végső határáig.

A közösen vállalt forrásból, sajnálatosan, valami Jézus céljától különböző gyümölcs született. Számtalan keresztény gyülekezet jött létre. Ez, miként erről még a későbbiekben beszélni fogok, nem feltétlenül kereszteli a jézusi szándékot. Az azonban már igen, hogy e felekezetek nem állnak túl jól az egymás iránti szeretet dolgában. Ennek következtében szükségszerűen nem állhatnak jól az emberiséget eggyé tevő szeretet terjesztésének dolgában sem.

Voltunk ugyan már rosszabbul is a korábbi történelmi időkben. Voltunk már fegyverrel is szemben egymással. Volt, amikor máglyával, kópáddal próbáltuk egymás meggyezését alakítani. Ez elsősorban a történelmi egyházakra, ezeken belül a katolikus egyházra vonatkozik. Minthogy én katolikus vagyok és annak ellenére, hogy nem vagyok autentikus személy, szeretnék az egyházam nevében bocsánatot kérni azokért a borzalmakért, amelyeket elkövettünk. Igen szégyellem magamat. Szeretném, ha az egyházam hivatalos képviselői, s a pápa is nyilvánosan bocsánatot tartana az inkvizícióért, a vallásháborúkért, a népiirtásokért - lásd indiánok - s minden ártásért. Sovány vigasz lehet csupán számunkra, hogy mindez már a múlté.

Miért is gyenge az ökumenikus párbeszéd határfoka? S hogyan tehet hatékonyabbá? Ezekre a kérdésekre kell keresnünk a feleletet.

Kerülnünk kell a megfellebbezhetetlen kijelentéseket. Ez ugyanis minden emberi tapasztalat szerint gátja egymás kölcsönös megértésének, elfogadásának, az egymásra találásnak. Állító mondataink végén is ajánlatos inkább kérd jelet használni. Nem pedagógiai okokból, hanem abból a meggy z désb l, hogy az igazsághoz közelebb álló állítás csak egymás nézeteinek ütköztetéséb l, s közös forrásunkhoz viszonyításából születhet meg. Kérdéseimmel, állításaimmal erre a munkára hívom az itt jelenlév mindannyiunkat.

2. Egység és nem egyformaság.

Számtalan keresztény felekezet született az egyetlen forrásból, mondtam az imént. Azt is hozzátettem, hogy ez a tény nem feltétlenül áll szemben Jézus szándékával. Azért merem így gondolni, mert úgy tudom, hogy Isten nem szériában teremt. Rendre egyedi példányokat hoz létre. Ennek következtében már-már szükségszerű nek látom, hogy nemcsak a kultúrák, hanem a vallások is nagy tarkaságot kell, hogy mutassanak. Eme teremtésteológiai tény következtében lehetetlennek látszik, hogy az egységre hívó Jézus ne vetett volna számot azzal, hogy a hozzá csatlakozók is rendre kifejlészthetnek nem csupán egyetemes, hanem partikuláris elfogadottságú hittartalmakat, egyházszervezetet, liturgiát, egyáltalán vallási kultúrát. Minden ökumenikus törekvés, amely ezeket a különböző ségeket törekedne egy kaptafára húzni, eleve megbukna mindannyiunk ellenállásán. Megbukna, mert abba akarna kívülr l belebeszélni, amit sajátunknak, történelmi vagy megszentelt hagyományunknak éreznénk. Mindezeket a területeken kizárólag az egyes felekezetek jogosultak változtatásokat eszközölni, amennyiben azokat a közös jézusi örökséghez igazodni akarás megkívánja. Az egyes felekezetek nyilvánvalóan meg is akarnak újulni egész teológiájukban, egyházszervezetükben, tisztségvisel ikben is. Törekvésük csak igen aprólékos, szerteágazó, részletekre kiterjed s mindenekel tt az adott felekezetb l kiindulva járhat sikerrel.

Hibás az a gondolat az ökumenizmusra vonatkozóan, ami szerint a kálvinisták visszatérnek a katolikus felekezetbe, vagy a katolikusok csatlakoznak a lutheránusokhoz. Külön dogmatikák és külön egyházszervezetek mellett is lehetünk mindannyian Jézus tanítványai és Jézus közösségei. Ha az egyházszervezetet vagy a dogmatikát akarnánk egyesíteni, akkor ebb l csak gy lölet és vallásháborúk fakadnának, amint történelmünk ezt szomorúan mutatja is.

Az a megújulási törekvés, amelyben a különféle felekezetek együtt dolgozhatnak, s amelyb l uniformizálást elkerülve nagyobb egység remélhet , ennél egyfel l szerényebb, másfel l azonban mélyrehatóbb célt t zhet maga elé.

Közösen magunk elé t zhet célunk szerényebb, hiszen

nem kívánhatjuk feltérképezni, hogy valamennyi felekezeten belül miben és mi módon van szükség megújulásra. És egyáltalán, minden felekezeten belüli megújulás csak a felekezet tagjainak a dolga. ugyanakkor mélyrehatóbb a cél, amelyet magunk elé t zni nemcsak lehetségesnek, hanem elengedhetetlennek is látszik. Ez a cél a közös jézusi örökség megfogalmazása, hogy aztán ez az örökség inspirálja az összes jézusi egyházak, felekezetek megújulási törekvéseit. A közös örökség mind teljesebb megtalálásából, és annak érvényesíteni akarásából forrászó megújulásunk közelebb és közelebb vihetnek valamennyiünket egymáshoz Jézus szándékai szerint.

3. A jézusi örökség.

Mi hát a közös jézusi örökségünk? Err l kellene párbeszédet kezdenünk egymással. Kérlek, mondjátok el, hogy ti mit gondoltok róla? Els ként magam is megpróbálkozom megfogalmazásával. Olyasmit gondolok meghatározni, amit talán mindannyian el tudunk fogadni.

Ha egy szót mondok, akkor azzal alighanem egyet lehet érteni. Ez az egy szó - a szeretet. De többet is kell mondanom. Ki kell bontanom e szó általam jézusinak vélt tartalmát. Azt gondolom, hogy az szeret, aki életét kivétel nélkül minden ember szolgálatába kívánja állítani. Ez a szolgálat pedig alapvet en kétféle módon nyilvánulhat meg. Aszerint, hogy rászoruló emberrel találkozom-e, avagy olyannal, aki engem bánt. Az els esetben a szolgálatban megnyilvánuló szeretet arra indít: adjam, felkínáljam neki azt, amiben rászorulónak látja önmagát, illet leg látom én t; legyen az akár kenyér, akár Ige. A második esetben pedig azt kívánja t lem ugyanez a szolgálatban megnyilvánuló szeretet, hogy a bántást ne viszonozzam bántással, hanem elviseljem és megbocsássam.

Hitem és meggy z désem szerint ez a mi, valamennyi keresztény felekezet közös jézusi örökségének középpontja, lényegi foglalata. Hitem és meggy z désem szerint ez az, amely közös meggy z déssé válva, ily módon személyes és felekezeti megújulási törekvéseinket inspirálva képessé teheti a kereszténységet elindulni egy olyan úton, aminek eredményeként eljut a szeretet a Föld végs határáig. Hitem és reményem szerint ennek erejében képesek lehetünk betölteni történelmi és immanens, azaz evilági küldetésünket. Létrehozhatunk egy mintatársadalmat, az Isten Földi Országát, amely mustármagból mustárfává növekedhet.

4. Mindnyájan felel nek vagyunk közösnek gondolt jézusi örökségünkhöz f z d viszonyunkban.

Ennek a számomra nagyon is nyilvánvalóan jézusinak tetszhet szeretet fogalomnak, s a mögötte lévő magatartásnak messzemen konzekvenciái vannak.

Ha egyetértünk az imént megfogalmazott jézusi szeretet definícióval, akkor abban is egyet fogunk érteni minden bizonnyal, hogy felekezetre való tekintet nélkül, vajmi kevés kivétellel mindannyian felelsek vagyunk a jelenlegi állapotért. Mégpedig azért, mert a jézusi alapításra hivatkozó egyházak döntő többségükben a maguk történelmi útján nem tartották magukat ehhez a jézusi örökséghez. Legalább is a nagykonstantini fordulat óta és következtében az egyházak többnyire létrehozták a trón és oltár szövetségét, s ezáltal alrendszerévé váltak egy adott hatalmi rendnek, amelyben bizony törekedtek a szolgálattal ellentétes uralkodásra, az adással ellentétes megtorlásra, fegyverforgatásra. Mindezzel alapvetően hűtlenné lettek a közös jézusi örökséghez. A jézusi szeretet alapján ugyanis a Hozzá tartozók sem egyedileg, sem közösségekben nem lehetnek támogató alrendszerévé egyetlen hatalomnak sem. Nem, mert feladatunk nem a különböző hatalmi rendek igazolása, hanem a szeretetrend megteremtése. Másképpen kifejezve ugyanezt: feladatunk nem abban áll, hogy alrendszerévé váljunk egy adott társadalomnak, hanem hogy megteremtünk egy másik társadalmat, amely csak a szeretet szolgálatát ismeri.

Az Isten Országáé, amelyről Jézus beszélt, kovász-társadalmat, modell- vagy minta-társadalmat, ha tetszik, kontraszt-társadalmat eredményez, amely elutasítja az uralkodás privilégiumát, a gazdagságot is, és lemond törekvéseinek fegyveres, azaz erőszakkal történő érvényesítéséről.

Meggyőződésem, hogy ez a jézusi egyházak feladata. Ha ezt nem végzik, akkor nem teljesítik küldetésüket. Ha ennek ellenkezőjét teszik, akkor áruló írástudóknak minősülnek, mivel Jézusra hivatkozva becsapják az emberiséget. Evangéliumot említenek, s annak ellenkezőjét adják tartalomként.

Kemény és fájó szó: mást hirdettünk, mint ami ránk van bízva.

E jézusi örökség érvényesítése nélkül feleslegesek is vagyunk. Ezt az alrendszer szerepét a különféle vallások, a Jézus ellenfelek is a miénkhez hasonló sikerrel betöltötték.

Az Isten Országáé feladata más: figyelmeztetés és felzárkózási pont kell, legyen az Isten Országához még fel nem zárkózó egyesek és társadalmak számára.

Korunkra vonatkoztatva is elmondom mindezt. A Föld jelenlegi tudásunk alapján el tudna tartani 12 milliárd embert. A Földön tényleg él 5 milliárdból két milliárd éheznek. A hatalmat gyakorlók annyi pusztító fegyvert gyártanak, amennyinek az árából a két milliárdot meg lehetne etetni jóllakásig. Aki kezébe veszi a fegyvert, bűnrészes nemcsak az embergyilkolásban, hanem a két milliárd éheztetésében is.

Minden olyan vallásosság, jámborság, kegyesség, amely a fentiekre nem vesz tudomást, Jézus ellen van, s újra keresztre parancsolná t, ha lehetne.

Ha egyetértünk abban, hogy a probléma elvi kitisztázása és a konzekvenciák gyakorlati vállalása nélkül elmegyünk a jézusi célok zései mellett, akkor azt gondolom megtaláltuk azt az alapot, amelyen állva jézusi örökségét szolgálunk, s a legnagyobb szolgálatot tesszük a különböző jézusi egyházaknak, amelyekhez tartozunk, s azokon keresztül társadalmunknak, nemzetünknek és az egész emberiségnek.

5. Mit kell tennünk?

Tennivalóinkat három csoportba osztom: menjünk vissza Jézushoz, illetve legyünk féltékenységet, haragot, neheztelést nem ismerő testvérek, építsük fel vagy építsük át Isten Országát hatékony, jézusi közösségek hálózatává. Biztos vagyok abban, hogy az én listám nem lesz teljes, figyeljetelek mi az, ami kimarad a felsorolásból és egészítsétek ki, hogy mindannyian, akik gyarapítani akarjuk, Isten Országát megtalálhassuk a testreszabott feladatainkat.

Visszatérni Jézushoz többek között azt is jelenti, hogy vállalni kell a küldetést, Isten népének egybegyűjtését. Felekezeti hovatartozástól függetlenül minél több embert kell személyesen meghívni Isten Országának építésére. Minél több helyen kell elmondanunk az egymás és az ellenség szeretés jézusi parancsát. Minél több embert, barátot és testvért kell meggyőznünk arra, hogy nem elég hallgatni a tanítást - tenni is kell. Nem elég tanulni és ezzel összhangban tenni, hanem másokat is kell tanítani arra, hogy tanuljanak és határozottan akarják, hogy Isten Országának népessége gyarapodjék. Tegyük mindenki számára elviselhetővé, majd élvezhetővé szűkebb-tágabb hazánkat, Európát, az egész világot.

Jézus határozottan ellene mondott annak a szemléletnek, hogy az az egyedüli jó, amit mi teszünk és annak a szemléletnek is, hogy az a rossz, amit ti tesztek. Amíg a Krisztushoz tartozni akaró felekezetek ezen szemléletek foglyai, nincs meg az alapja annak a közös nevezőnek, amire az ökumenizmus törekedik. Közös nevező csak a jézusi tanítás és életalakítás lehet. Csak az lehet, hogy az egyes felekezetek kölcsönösen és nagylelkűen teljes szabadságot biztosítsanak egymásnak mindabban, amit Jézus nem tanított az életre bemehetés feltételének és nincsen ellentétben az életre bemehetés jézusi feltételeivel. Csak az lehet a közös nevező, hogy semmi másban nem kívánunk egységes felzárkózást, csak a mindent egybefoglaló szeretet-parancsban.

A tennivalóink második csoportjának taglalása el kell szerelnünk emlékeztetni a Zebedeus fiúkra, pontosabban arra a szituációra, amikor anyjukkal együtt eljötték Jézustól. Nevezetesen: az Országban az egyik fiú Jézus jobbán a másik pedig balján ülhesse. Jézus ezt is és minden egyéb egyéni és testületi eljogot, kizárólagosságot elutasít, akkor is és úgy gondolom most is. A Keresztel is tudta, hogy Isten a maga terveit nem köti az egyszer kiválasztottak leszármazóinak

testületi öntudatához. Jézus is a leghatározottabban elutasította a jeruzsálemiek igényét Isten Országára, ha annak nincs más alapja csak a testi leszármazás. Csak a jézusi igazság és szeretet képesíti a jézusi Országra az Ábrahámától származókat és az Ábrahámától nem származókat egyaránt. Ezzel a látással mindenki szembekerül, aki testületi alapon akarja eldönteni a Jézushoz tartozást. Jézus tanítását kell továbbadnunk, cselekedeteit kell tennünk ha Hozzá akarunk tartozni.

Akármennyire is fájdalmas, de Jézus szétválasztani is jött. Ővéi sem képesek mindenkit megnyerni. Tudnunk kell, hogy egybegyjtési szándékainknak vannak határai. Nem lehet mindennel és mindenkivel összeegyeztetni az örömhírt. Mindenkit kell hívni, de nem azon az áron hogy bármit is leadnánk a jézusi szolgáló szeretetből. A port-lerázás Jézusnál a visszautasítók visszautasításának jelképes cselekedete. Tudnunk kell ezt alkalmazni.

A küldetés vállalása gyümölcsöt kell, hogy teremjen. Ha az ember egyszer él, akkor valamiben hinni akar és valamilyen gyümölcsöt akar teremni életével. A szeretet és a szeretet jegyében történő egybegyjtés az emberi élet egyetlen megmaradó gyümölcse.

Végül az említett két feladathoz szervesen hozzátartozna a harmadik. Ha elfogadjuk azt, hogy a legalkalmasabb forma kereszténységünk megélésére a Jézus által bemutatott közösség, akkor nekünk is ezt kellene építeni. Tíz, tizenkét embert egybe kell tudnunk szeretni. Ha el tudjuk fogadni egyetlen közös alapként a szolgáló szeretetet, ha van bennünk elég bizalom, tolerancia egymás iránt, akkor annak ellenére, hogy ez a tíz, tizenkét ember esetleg nem egy felekezetnek a tagja, ha szombatoként, vasárnapoként nem egy templomban, imaházban töltöttek, maga a közösség aktív pontja lehet Isten Országát alkotó közösségek hálózatának. Mit gondoltok megvalósítható ez, amiről álmodom?

Az evangéliumok fényében a mindannyiunkban megkötődni akaró Szentlélek segítségével hogyan tudjuk a Jézusnak tetsző egybegyjtési feladatot jobban, hatékonyabban megvalósítani, mint eddig? Egészítsétek ki az elmondottakat!

Mi magunk 15 éve vagyunk a Bokor egyik ú.n. tanulóközösségében. Egy másik közösségnek én vagyok a vezetője. Mindkét közösség tagjai katolikusok. Van egy harmadik közösség, ahol csak mi vagyunk katolikusok. Rajtuk kívül adventisták, baptisták, reformátusok alkotják a közösséget. Mindhárom közösségben rendszeresen - havonta legalább egyszer - találkozunk. Közös imádkozunk, tanulunk, beszámolunk élményeinkről, problémáinkról. Mindenben próbáljuk egymást segíteni. Mindhárom közösség szerves része keresztény életünknek.

(Elhangzott 1990. február 20-án, Budapesten, a Katolikus Egyház Megújulási Fórumán.)

SARLÓ CSABA

KÖNYVAJÁNLÓ

BERT HELLINGER: A SZERETET RENDJE

A könyv három, a családfelállítás módszerével végzett, terápiás foglalkozás némileg rövidített anyagát tartalmazza.

Több mint a fele egy háromnapos - Sorstévesztések és megszüntetésük témájú - tanfolyamról szól.

Részvevői többségének foglalkozását is meg tudhatjuk: Karl fogyatékos gyermekekkel, fiatalokkal és a családjaikkal foglalkozó lelkipásztor. Brigitte, Sophie, Claudia és Raimund pszichológus, az elsőkettő saját praxissal, míg Claudia pszichoterapeutaként és bírósági szakértőként dolgozik. Gertrud saját praxisú általános orvos. Hartmut vállalkozói tanácsadó, aki a vallásfilozófia területén végez tudományos munkát. Ida és Wilhelm közös cégükben dolgoznak Wolfgang egyetemen dolgozik, keveset pszichoterápiával is foglalkozik. Dagmar és Frank pszichoterapeutaként, míg Leo pszichiáterként és pszichoterapeutaként dolgozik. Robert vállalkozási tanácsadóként, míg Ute terapeutaként dolgozik. Johann környezetvédelmi oktatóként dolgozik és kerteket épít, tanári diplomával. Thea hitoktató, aki később családterapeuta képesítést szerzett. Az esetekben és Hellinger meglátásaiból kibontakozik egy fölöttünk álló rend, melynek megsértésével kárt okozunk magunknak. Szinte mindnyájan találhatunk rájuk is vonatkozó példát. A második foglalkozás - Az odatartozás rendje - a csonka családban felnövőket, az örökbefogadók és örökbefogadottak gondjait világítja meg, legtöbbször megoldást is kínálva. A harmadik foglalkozás - Egészség és betegség - a betegségek lelki okaival foglalkozik, különös figyelemmel a családi sorsközösségre. Az utolsó fejezetbe - A tudás rendje - Hellinger összefoglalja annak az útnak lényeges lépéseit, amely a könyvben szereplő felismerésekhez vezetett.

Nem kerülhetem ki annak leírását, miben segített nekem a könyv tanulmányozása, még ha így bizonyos mértékben ki kell adnom magam. Anyai nagyanyám családjában nem temet fel (nagyanyám, nagyapám, édesanyám és édesapám 2-3 fiútestvére). Nagyanyám volt a családfő, nagyapám legfeljebb, legtöbbször sikertelenül, beszólt a partvonalon kívül. Így különültünk el helyileg is, nagyapám a cselédszobában,

BERT
HELLINGER
A
SZERETET
RENDJE

már 15 nyelven